

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning (SOU 2013:76)

Skolväsendets överklagandenämnd lämnar synpunkter på de delar betänkandet som är av särskilt intresse för nämnden.

Den individuella studieplanen (20 kap. 8 - 8 a §§ skollagen och avsnitt 10.1.5)

Utredningen föreslår bl.a. mer detaljerade bestämmelser om vad en individuell studieplan ska innehålla. Förslaget innebär att Överklagandenämnden får ett bättre beslutsunderlag vid överprövning av beslut i fråga om kommunal vuxenutbildning. Nämnden tillstyrker därför utredningens förslag i denna del.

Mottagande hos hemkommunen (20 kap. 22 § skollagen och avsnitt 13.3.1 och 13.3.4)

Utredningens förslag till ny lydelse av 20 kap. 22 § skollagen innebär att Överklagandenämndens överprövning av beslut om mottagande till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå kommer att innefatta en bedömning av följande.

- Sökandens behörighet.
- Om utbildningen ingår i hemkommunens utbildningsutbud.
- Urvalsbedömningen, om antalet platser är färre än antalet sökande.
- Om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildningen, om den inte omfattas av hemkommunens utbildningsutbud.

Urvalsbedömningen

Idag sker urvalet till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå inte vid mottagandet utan vid antagningen. Kommunens urvalsprövning är sålunda idag inte föremål för Överklagandenämndens överprövning. Urvalsbedömningen kan bl.a. innefatta en prövning av om en sökande har kort tidigare utbildning, om sökanden behöver utbildningen för att komplettera ett reducerat program och om sökanden behöver utbildningen för pågående yrkesverksamhet.

Särskilda skäl

I kommentaren till författningsförslaget anges att utbildningsutbudet kan kompletteras då behov hos enskilda medborgare inte alltid möts av det utbud kommunen eller regionen

planerat. Vidare anges att vid sådana tillfällen ska kommunen åta sig att svara för kostnaderna för en utbildning om den sökande med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att få delta i utbildningen. Någon ytterligare vägledning för vad som kan utgöra särskilda hinder inte nämnden. Mot bakgrund av att den enskilde, i enlighet med vad som följer av förslaget, ska kunna välja var han eller hon ska läsa, är de exempel på särskilda skäl som framgår av förarbeten till den nu gällande bestämmelsen (prop. 2009/10:165 sida 847) inte heller aktuella.

Överklagandenämnden efterfrågar ytterligare vägledning för bedömningen av vad som kan utgöra särskilda skäl.

Konsekvensutredning

Utredningen föreslår att ett nationellt valfrihetssystem för kommunal vuxenutbildning på bl.a. gymnasial nivå ska införas. Detta innebär att idag gällande bestämmelser om interkommunal ersättning kommer att upphöra, utom såvitt avser ersättning mellan sökandens hemkommun och ett landsting som anordnar utbildning på gymnasial nivå. Det innebär i sin tur att ärenden om interkommunal ersättning hos Överklagandenämnden kommer att bli betydligt färre. Samtidigt kommer antalet ärenden som gäller mottagande sannolikt att öka. Idag väljer många att endast klaga på beslutet om interkommunal ersättning. När det inte längre fattas något sådant beslut kan fler överklaganden av mottagandebeslutet väntas att ske. Överprövningen av beslut om mottagande till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå kommer vidare, till skillnad från vad som gäller idag, att innefatta bedömningar av bl.a. om särskilda skäl föreligger och om urvalet har skett på rätt sätt.

Som ovan

Barbro Molander

Simon Törnvall

Yttrandet har beslutats av Barbro Molander, ordförande i nämnden, efter föredragning av Simon Törnvall. I ärendets handläggning har t.f. kanslichefen Tove Björnheden deltagit.